

Univerza v Mariboru

Fakulteta za energetiko

Hočevarjev trg 1
8270 Krško, Slovenija

Senat Fakultete za Energetiko UM je na 14. redni seji dne 4. 5. 2022 sprejel sklep št. 9, s katerim je potrdil Politiko odprtega dostopa do raziskovalne infrastrukture Fakultete za energetiko UM.

Politika odprtega dostopa do raziskovalne infrastrukture Fakultete za energetiko Univerze v Mariboru

1. Opredelitev

Raziskovalna infrastruktura Fakultete za energetiko Univerze v Mariboru (v nadaljevanju RI FE UM) označuje celoto večnamenskih in večdimenzionalnih objektov, laboratorijskih okolij, raziskovalne opreme, kompleksnih digitalnih raziskovalnih sistemov, podatkovnih baz in raziskovalnih skupin, ki se uporabljajo ali delujejo v raziskovalne namene. RI FE UM je predpogoj za raziskovalno delo, hkrati pa ključna za doseganje odličnosti v raziskovanju in širši družbeni razvoj.

RI FE UM lahko obsega temeljno RI (zgradbe, oprema ipd.) in/ali RI za prenos znanja (raziskovalci, laboratoriji, zbirke ipd.). V določenih primerih jo lahko opredelimo tudi kot virtualno infrastrukturo ali virtualno raziskovalno okolje, kjer se storitev opravlja v elektronski obliki.

RI FE UM sestavljajo posamezne entitete, ki predstavljajo enote fakultete, opremljene z RI:

- Laboratorij za energetske management in inženiring,
- Laboratorij za alternativne aero in hidro energetske tehnologije,
- Laboratorij za termomehaniko, termoenergetiko in nanotehnologije,
- Laboratorij za jedrsko energetiko,
- Laboratorij za virtualni inženiring,
- Laboratorij za energetske pretvorbe,
- Laboratorij za dinamične sisteme,
- Laboratorij za električne stroje in pogone
- Laboratorij za aplikativno elektrotehniko
- Laboratorij za ekologijo in varstvo okolja.

2. Uporabniki

RI FE UM je javno dostopna raziskovalcem, raziskovalnim skupinam ali raziskovalnim organizacijam v okviru:

- raziskovalnega delovanja UM (zaposlenim, vključno z raziskovalci različnih stopenj, podoktorski raziskovalci, tehniki in doktorji znanosti) in
- raziskovalnega delovanja izven UM (zunanjim uporabnikom, t. j. raziskovalcem drugih raziskovalnih organizacij, gospodarstvu ter drugim uporabnikom).

Uporabniki v okviru raziskovalnega dela sodelujejo pri snovanju ali ustvarjanju novega znanja, izdelkov, postopkov, metod in sistemov.

V primeru uporabe RI s strani zunanjih uporabnikov (ki niso zaposleni na FE UM) lahko FE UM zahteva dokazilo o posedovanju znanja in veščin, potrebnih za uporabo RI. Če zunanji uporabnik nima zahtevanih znanj in veščin za strokovno uporabo RI, se mu ponudi celovito storitev, v sklopu katere izvedejo delo na RI usposobljeni zaposleni FE UM. FE UM lahko tudi ponudi in izvede usposabljanje za nove zunanje uporabnike. Stroške tovrstnega usposabljanja nosi zunanji uporabnik.

Uporabniki morajo pri sodelovanju in uporabi RI FE UM upoštevati relevantna načela, strategije, direktive in druge regulativne dokumente UM.

3. Dostop

Dostop pomeni legitimni in pooblaščen način sodelovanja in uporabe RI FE UM ter storitev uporabnikom. Dostop je lahko fizičen, oddaljen ali virtualen (ki omogoča dostop do RI preko komunikacijskih kanalov oz. sredstev spletnih omrežij).

Dostop do RI FE UM vključuje dve obliki dostopa: na osnovi odličnosti raziskovalnega dela in na osnovi tržne usmerjenosti raziskave. Oblika dostopa na osnovi odličnosti je odvisna od znanstvene odličnosti, izvirnosti, kakovosti in tehnične ter etične izvedljivosti dela. Oblika tržno usmerjenega dostopa je možna v primeru dogovora med uporabnikom in upravljalcem/skrbnikom RI ter predvideva plačilo pristojbine za dostop. Ta oblika je mogoča tudi pri pojavu potrebe na trgu, ki zahteva tehnične oziroma znanstvene rešitve, dosežene z dostopom do RI. Oba načina dostopa se odobrita s strani dekana Fakultete za energetiko UM na podlagi interne ocene oz. strokovnega pregleda vloge za dostop s strani skrbnika opreme in vodje laboratorija, ki upravlja s posamezno opremo.

RI FE UM nudi uporabnikom določeno količino dostopa, ki se meri z enotami dostopa. Enote dostopa se lahko razlikujejo glede na različne vrste RI in so praviloma natančno določljive.

4. Stroški in pristojbine

Dostop do RI je lahko brezplačen ali plačljiv, pri čemer morajo biti vsi pogoji, povezani z uporabo RI, pregledni in javno dostopni. V primeru plačljivega dostopa se uporabniku zaračuna pristojbina, ki mora biti povezana z dejansko uporabo RI in je določena s Cenikom uporabe raziskovalne infrastrukture Fakultete za energetiko Univerze v Mariboru. Pristojbine za dostop do različnih vrst RI se lahko razlikujejo, a morajo slediti naslednjim načelom:

- Preverljivosti;
- Sledljivosti opravljenega dela na RI, vključno z ohranjanjem ustrezne evidence o zahtevah za dostop (uspešnih in neuspešnih), razlogih za zavrnitev dostopa (kjer relevantno), podatkih o uporabi itd.;
- Prepovedi dvojnega financiranja;
- Skladnosti z vsemi ustreznimi državnimi pogoji financiranja, pogoji financiranja EU in z zakonodajo o konkurenci.

Pristojbine za tržno usmerjen dostop so enake polnim komercialnim cenam.

Stroškovna enota je odvisna od količine uporabe določene enote dostopa.

5. Izobraževanje in usposabljanje

V okviru politike odprtega dostopa RI FE UM spodbujamo sodelovanje z drugimi ustanovami in organizacijami, ki imajo koristi od RI FE UM za svoje raziskovanje, izobraževanje in usposabljanje.

6. Omejitve

Dostop do RI FE UM lahko omejujejo državna varnost in obramba, zasebnost in zaupnost, poslovna občutljivost, pravice intelektualne lastnine ter etični vidik v skladu z ustreznimi zakoni in predpisi.

7. Etično ravnanje, raziskovalna integriteta in nediskriminacija

Politika odprtega dostopa RI FE UM sledi Kodeksu etičnega ravnanja Univerze v Mariboru in osmim načelom, opredeljenim v Evropskem kodeksu ravnanja za raziskovalno integriteto Evropske znanstvene fundacije (ESF) in Zveze Evropskih akademij (ALLEA). Osem načel, po katerih se morajo ravnati raziskovalci, vključuje poštenost v komunikaciji, zanesljivost pri izvajanju raziskav, objektivnost, nepristranskost in neodvisnost, odprtost in dostopnost, dolžnost skrbnega ravnanja, poštenosti pri navajanju referenc in zaslug ter odgovornost do bodočih znanstvenikov in raziskovalcev.

Pri presojanju o dodelitvi dostopa RI FE UM uporabniku, le-ta ne sme biti diskriminiran na podlagi osebnih razlogov.

8. Zagotavljanje kakovosti

V okviru zagotavljanja kakovosti odprtega dostopa RI FE UM bodo vzpostavljeni ustrezni mehanizmi za ocenjevanje kakovosti dostopa RI, ki bodo upoštevali splošna načela Evropske komisije in navodila Univerze v Mariboru.

9. Upravljanje z raziskovalnimi podatki

Politika upravljanja s podatki vsebuje jasna navodila glede načina in mesta shranjevanja nastalih podatkov za razumno časovno obdobje ter o tem, na kak način mora uporabnik nuditi te podatke za ponovno uporabo. Navodila se lahko razlikujejo glede na vrsto RI znotraj posamezne entitete. Podatki morajo slediti načelom FAIR (najdljivost, dostopnost, interoperabilnost in primernost za ponovno uporabo).

10. Preglednost

Fakulteta za energetiko Univerze v Mariboru zagotavlja informacije o Politiki odprtega dostopa RI FE UM, splošne informacije o RI FE UM in kontaktih entitet RI FE UM.

Splošna kontaktna oseba Fakultete za energetiko Univerze v Mariboru o politiki odprtega dostopa RI :

mag. Sonja Novak

e-naslov: sonja.novak@um.si

Kontaktne osebe o politiki odprtega dostopa RI za posamezna strokovna področja:

doc. dr. Amor Chowdhury

e-naslov: amor.chowdhury@um.si

prof. dr. Jurij Avsec

e-naslov: jurij.avsec@um.si

prof. dr. Andrej Predin

e-naslov: andrej.predin@um.si

11. Priloge

- Cenik uporabe raziskovalne infrastrukture Fakultete za energetiko Univerze v Mariboru